

Een brok in de keel (globusgevoel)

Inleiding

U bent recent bij de keel- neus- en oorarts (KNO-arts) geweest met de klacht van een brok in de keel. In deze folder wordt informatie gegeven over de mogelijke oorzaken. Een brokgevoel in de keel komt vaak voor. Dit wordt ook wel globusgevoel genoemd. Veel patiënten zijn hierover ongerust, maar over het algemeen is het een onschuldig probleem.

Mogelijke bijkomende klachten kunnen zijn:

- een slijmprop in de keel die niet weggeslikt kan worden;
- een gevoel dat er een graat of een korreltje in de keel zit;
- een branderige, pijnlijke of geïrriteerde keel;
- een drempel- of bandgevoel.

Het brokgevoel zit meestal ter hoogte van het strottenhoofd. Hierdoor ontstaat de neiging steeds te schrapen, te kuchen of te vaak slikken. Hierbij kan altijd wat slijm geproduceerd worden. Van een brokgevoel wordt gesproken als er geen lichamelijke afwijking gevonden wordt die de klacht kan verklaren.

Als er wel een lichamelijke aandoening is zal de last van een brok in de keel zich voordoen bij de maaltijd en kan de stem schor of hees zijn. Welke afwijkingen dit kunnen zijn wordt verder in deze brochure besproken.

Oorzaken van onschuldig brokgevoel

Spierspanning

Tijdens het slikken, maar ook bij schrapen en kuchen, worden bepaalde keel- en halsspieren aangespannen. U kunt dat bijvoorbeeld zien aan de adamsappel (het vooruitstekend bovenste gedeelte van het strottenhoofd), die bij de slikbeweging op en neer gaat.

Als de spieren gespannen blijven, kan dit tot gevolg hebben dat een brok in de keel gevoeld wordt. Als u minder gespannen bent, heeft u vaak minder last.

Slijmgevoel

Het brokgevoel kan ook ervaren worden als een slijmgevoel in de keel.

Normaal neusslijmvlies produceert elke dag veel slijm, dat regelmatig wordt doorgeslikt. Hierbij komt ook nog het speeksel.

Samen is dat een paar liter vocht per dag, dat we doorslikken zonder het te weten. Maar als u zich deze productie van slijm en vocht bewust wordt, kunt u dit als een brokgevoel ervaren.

Wat kan er aan gedaan worden?

Geruststelling

Het kan al een opluchting zijn wanneer de kno-arts geen afwijkingen vindt. Door deze geruststelling verdwijnt de klacht vaak vanzelf. Dit vindt meestal geleidelijk plaats, met af en toe nog opspelen van het brokgevoel. Na verloop van weken tot maanden is het definitief verdwenen.

Wegnemen van spanningen

Spanningen en problemen kunnen zich met verschillende lichamelijke klachten uiten. Bij de een in rugklachten of hoofdpijn, bij de ander in een brokgevoel. Uw huisarts kan helpen uw probleem onder woorden te brengen en kan zonodig een andere hulpverlener inschakelen.

Logopedie

Soms kan logopedie behulpzaam zijn bij het bestrijden van de klacht. U leert dan oefeningen waarbij u leert de keel- en halsspieren beter te ontspannen. Als het brokgevoel niet verdwijnt of als er klachten bijkomen, kunt u uw behandelend arts om een nieuw onderzoek vragen. Soms heeft een op brokgevoel lijkende klacht namelijk wel een lichamelijke oorzaak.

Lichamelijke aandoeningen als oorzaak

Het brokgevoel kan een bijkomende klacht zijn van een lichamelijke afwijking. De meest voorkomende oorzaken zullen hierna worden besproken. Meestal gaat een dergelijke afwijking echter ook gepaard met andere klachten, zoals moeite hebben om vaste voeding te gebruiken, keelpijn, oorpijn of heesheid.

Vergrote tongamandel

Helemaal achter op de tong bevindt zich de tongamandel. Door deze ligging is de tongamandel meestal niet direct in de keel zichtbaar. Het komt een enkele keer voor dat de tongamandel zich vergroot. Deze vergrote tongamandel kan dan een brokgevoel geven.

Dit brokgevoel kan ook ontstaan als de tongamandel chronisch ontstoken is. Bij een ontsteking kunnen ook andere klachten, zoals keelpijn, een vieze smaak en koorts optreden. Vaak is dit een gevolg van kleine hoeveelheden maagzuur (reflux).

Allergie

Allergie voor met name de huisstofmijt - een bestanddeel van huisstof - leidt meestal tot klachten van neusverstopping, maar kan zich ook uiten in de keel, waar het een schraal, jeukend of brokgevoel kan veroorzaken.

Spierspanning van het strottenhoofd

In en rondom het strottenhoofd lopen spiertjes, onder andere die van de stembanden. Bij verkeerd stemgebruik wordt een deel te intensief gebruikt. Dit kan een brokgevoel geven.

Spierspanning van de slokdarmingang

De slokdarmingang is een kringspier die bij een aantal patiënten een te hoge spanning heeft. Dit kan als een brokgevoel worden ervaren. Schrapen van de keel en kuchen verhoogt juist deze spanning en onderhoudt de klacht.

Bij mensen met een middenrifbreuk werkt het klepmechanisme tussen slokdarm en maag onvoldoende. Hierdoor kan maagzuur in de slokdarm omhoog komen. Om de overloop van het maag-zuur in het strottenhoofd en de luchtpijp te voorkomen, ontstaat een hogere spanning in de kringspier van de slokdarmingang met het brokgevoel als gevolg.

Vergrote schildklier

De schildklier ligt pal voor en onder het strottenhoofd. Een vergrote schildklier kan soms zo tegen het strottenhoofd drukken dat dit merkbaar wordt als een brokgevoel. Vaak zijn er ook bijkomende klachten van een te traag of te snel werkende schildklier. Dit is echter zeer zeldzaam.

Slijtage van de halswervels

De randen van de halswervels raken op oudere leeftijd aan de voorzijde verdikt. Omdat de slokdarm tegen de voorzijde van de halswervels aanligt, kunnen deze verdikkingen een brokgevoel geven.

Chronische ontsteking van de keel of de neusbijholten

Hiervan is sprake als het slijmvlies in de keel langdurig wordt geprikkeld door neus- en neusbijholtenproblemen, maagzuur, prikkelende stoffen of droge lucht. Bij bepaalde ziekten, zoals suikerziekte en bloedarmoede, kan het slijmvlies chronisch ontstoken zijn. Hierbij treden klachten op van een gevoelige plek in de luchtpijp, kriebel in de keel, hardnekkig hoesten, branden, Neiging tot schrapen en lastig slikken.

Roken, alcohol, koffie en sterk prikkelde stoffen (bijvoorbeeld pepermint, drop en chocolade) houden deze klachten in stand, al lijken ze een tijdelijke verlichting te geven.

Een kwaadaardige afwijking (keelkanker)

Hierover maakt men zich vaak de meeste zorgen. Een kwaadaardige aandoening van het slijmvlies van de keel, het strottenhoofd of de slokdarm is gelukkig zeer zeldzaam. De kans hierop is wel sterk verhoogd bij langdurig roken en gebruik van overmatig alcohol.

In geval het brokgevoel samengaat met stemverandering, moeite met eten, het gevoel dat het eten in de slokdarm blijft hangen, gewichtsverlies en oorpijn is onderzoek door een kno-arts binnen 6 weken na optreden van de klachten noodzakelijk. Een kwaadaardige afwijking kan bij het eerste onderzoek meestal worden opgemerkt.

Het onderzoek

Tijdens het onderzoek kijkt de KNO-arts - met een spiegeltje via de mond of met een slangetje via de neus - in de keel. Hierbij is het mogelijk de achterkant van de tong, het strottenklepje, de stembanden en de ingang van de slokdarm goed te bekijken.

Indien hierbij geen afwijkingen zijn gezien, dan is er sprake van een onschuldig brokgevoel. Als de KNO-arts hierbij wel afwijkingen heeft gezien, dan zal afhankelijk van wat gezien is een vervolgonderzoek ingesteld worden. Dit wordt dan uiteraard met u verder besproken.

Tot slot

Indien u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u tijdens kantooruren - contact opnemen met de polikliniek KNO via telefoonnummer (070) 210 6561 of 210 6559.

Colofon

Deze tekst is opgesteld door:

- Nederlandse Vereniging voor Keel-Neus-Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied
- HagaZiekenhuis, locatie Sportlaan, Juliana Kinderziekenhuis

HagaZiekenhuis, locatie Sportlaan
Sportlaan 600, 2566 MJ Den Haag

R02.095-10

